

Tjänsteställe, handläggare
Nämndadministration, Ylva Magnusson

Datum
2025-10-22

Tjänsteanteckning
Dnr: 25RS9584

Sammanställning över nomineringar till 2025 års miljöpris

Det har inkommit 4 nomineringar till Region Örebro läns miljöpris år 2025. Nedan följer en sammanställning av innehållet i dessa nomineringar. De nominerade är:

1. VC Digitala mottagning/1177 direkt
2. Geoffrey Elmblad, Folktandvården, Specialisttandvård barn
3. Amanda Larsson, Regionservice, Fastigheter, avd Teknik
4. Operationsavdelningen, Lindesbergs lasarett

1. VC Digitala mottagning/1177 direkt

Vem blir nominerad: VC Digitala mottagning/1177 direkt

Den nominerade avdelningen nomineras av: Fredrik Lann, VC Digitala mottagning

Kort generell beskrivning av avdelningens verksamhet/uppdrag: Verksamheten erbjuder digitala bedömningar/chattar/videobesök/hänvisningar till invånare i regionen. Därutöver har vi en verksamhet med videobesök för föräldrar med sjuka barn.

Beskrivning av det miljöförbättrande arbetet som nominerats samt hur insatsen bidragit till minskad energiförbrukning, minskad användning av farliga kemikalier, och eller främjande av förnybara råvaror/material: Digitala konsultationer med sjuksköterska och läkare sparar tid för både organisationen och för medborgaren. Dessutom minskar de behovet av resor, uppvärmda lokaler, trängsel i väntrum samt resor till och från arbetet.

En stor del av arbetet sker på distans från hemmet, vilket kraftigt minskar behovet av transporter och energianvändning på arbetsplatsen. Genom att samordna fysiska träffar till färre tillfällen säkerställs en stark teamkänsla samtidigt som vi minskar lokalernas energibehov och resursförbrukning.

Verksamheten tar emot cirka 45 000 digitala konsultationer per år. Av dessa kan cirka 33 % av ärendena slut-handläggas på distans. Detta motsvarar ungefär 15 000 besök som inte längre kräver resa till vårdbesök. Om vi antar att 60 %* hade åkt bil till vårdcentralen och att den genomsnittliga resan är 2 x 5 km, med en genomsnittlig bränsleförbrukning på 0,8 l/mil, motsvarar det en besparing på 7 200 liter bensin/diesel. Eftersom arbetet kan utföras från hemmet är den totala besparingen ännu större, men ingen exakt beräkning av detta.

Verksamheten har inga behov av desinfektionsmedel eller övrig vårdhygien som britspapper och dylikt.

Beskrivning av hur insatsen uppmuntrar och inspirerar andra till att agera med större miljöhänsyn och eller möjligheter till applicera insatsen inom flera verksamheter: Vår digitala verksamhet har medfört att det digitala arbetssättet har ett större genomslag på samtliga vårdcentraler i Regionen, samt att vi har inspirerat nationellt med vår modell för digital vård i 1177 direkt formatet.

Beskrivning av hur insatsen bidrar positivt till andra strategiska frågor som kvalitet, säkerhet, ekonomi, eller inom sociala aspekter som jämställdhet, barnperspektiv eller mångfald: Bidrar positivt inom flera strategiska frågor. Ex är chatt-tjänsten populär med döva och hörselskadade som föredrar att skriva framför texttelefonin. Ur ett säkerhetsperspektiv så bidrar tjänsten till snabbt omhändertagande av de ärenden som (automatiskt bedöms) som mer brådskande. Vi har ca 4 minuter kötid för de med mest brådskande ärenden, stor skillnad mot hur lång tid det tar att bli uppringd från vårdcentralens telefontider. Barnmottagning via video ger föräldrar och barn en möjlighet till bedömning på distans med både logistiska och ekonomiska fördelar I jämförelse med fysisk vård.

2. Geoffrey Elmblad, Folktandvården, Specialisttandvård barn

Vem blir nominerad: Geoffrey Elmblad är projektledare, övertandläkare, ämnesansvarig inom tandreglering samt utvecklare av arbetssättet med digitala visningar. Hela avdelningen har på olika sätt varit involverade i projektet samt att allmäntandvården även är en del av projektet.

Den nominerade avdelningen nomineras av: Mia Fredell, Folktandvården, verksamhetschef för specialisttandvården barn där ortodontiavdelningen ingår.

Kort generell beskrivning av avdelningens verksamhet/uppdrag: Enheten för Tandreglering är en specialistmottagning inom Folktandvården som erbjuder tandregleringsbehandlingar för barn, ungdomar och i vissa fall även vuxna patienter från hela länet. Med cirka 30 engagerade medarbetare; övertandläkare, ST-tandläkare, ortodontiassistenter och tandsköterskor, arbetar vi i en inspirerande och professionell miljö där vård, utbildning, utveckling och samarbete är i fokus.

Vi är stolta över att vara en av Sveriges största utbildningskliniker inom ortodonti och driver en aktiv ortodontiassistentutbildning. Tillsammans med våra engagerade kollegor strävar vi kontinuerligt efter att erbjuda vård av hög kvalitet med starkt fokus på utveckling, utbildning och forskning.

Vår verksamhet präglas av innovation och hållbar utveckling. Under de senaste åren har vi genomfört flera viktiga förbättringar för att minska miljöpåverkan och öka patientkomforten. Vi har implementerat digitala vårdmöten, vilket minskar behovet av fysiska besök och därmed bidrar till minskad klimatpåverkan genom minskade transporter. Idag har vi flest digitala vårdmöten inom hela Folktandvården.

Vi använder även digital avtryckstagnung, vilket ersätter traditionella avtryck med material i munnen, och därigenom minskar materialanvändningen och ökar patientkomforten, särskilt ur ett barnperspektiv. Under 2025 har vi investerat i en bockningsmaskin genom ett utvecklingsprojekt inom Folktandvården. Denna möjliggör att vi kan tillverka tandregleringsapparatur direkt på kliniken, utan att involvera externa tandtekniker. Detta minskar inte bara ledtider och behovet av återbesök, utan bidrar också till en mer resurseffektiv och hållbar vårdprocess inom regionen. Genom dessa initiativ visar enheten för Tandreglering ett starkt engagemang för hållbar utveckling och miljömedveten vård, där patientens behov och miljöns bästa går hand i hand.

Beskrivning av det miljöförbättrande arbetet som nominerats samt hur insatsen bidragit till minskad energiförbrukning, minskad användning av farliga kemikalier, och eller främjande av förnybara råvaror/material: Under 2024 har enheten för Tandreglering genomfört en viktig och hållbar omställning genom att övergå till digitala visningar inom tandreglering.

Tidigare genomfördes dessa tandregleringsvisningar fysiskt, där våra övertandläkare reste runt i hela länet för att bedöma cirka 2 500 patienter per år. Varje patient kallades till ett separat besök, som endast omfattade en kort visning på cirka 5 minuter för att bedöma om patienten kvalificerade sig för regionfinansierad tandreglering. Detta krävde inte bara ett behandlingsrum och flera medarbetares närvaro – en övertandläkare, en tandläkare och en tandsköterska – under en hel arbetsdag, utan innebar också omfattande administrativ hantering samt patienters och personalens resor och därtill förbrukningsmaterial samt städning av rum mellan patienterna.

Genom att ersätta fysiska visningar med digitala lösningar har vi minskat behovet av transporter, energianvändning och materialåtgång. Nu kan patienter istället, om allmäntandläkaren bedömer att det finns anledning till en tandregleringsbedömning, erbjudas fototagning av bettet direkt vid sitt ordinarie undersökningstillfälle på sin allmäntandvårdsklinik. Detta sker ibland utan att patienten behöver boka in ett separat besök.

Denna digitala arbetsmetod har inte bara lett till betydande miljövinster genom minskade koldioxidutsläpp och reducerad energiförbrukning, utan har också ökat patientkomforten och effektiviserat vår arbetsprocess. Genom att integrera specialistbedömningen direkt i det ordinarie vårdförloppet frigörs dessutom resurser som kan användas till att förbättra vården.

Sammanfattningsvis representerar vår övergång till digitala visningar ett innovativt och hållbart arbetssätt som är föregångare inom tandvården och ett tydligt exempel på hur digitalisering kan bidra till en mer miljömedveten och patientvänlig vård.

Enheten för Tandreglering har genomfört en betydande omställning från fysiska till digitala visningar inom tandreglering, vilket lett till minskning av verksamhetens miljöpåverkan. Genom att införa digitala visningar kan patienter bedömas utan att behöva resa varken till allmäntandvårdsklinik eller specialistklinik för ett separat besök (ibland även med vårdnadshavare). Detta minskar antalet transporter och därmed koldioxidutsläpp.

Den digitala processen frigör också resurser genom att eliminera behovet av behandlingsrum och personalens fysiska närvaro under visningarna, vilket minskar energiförbrukningen och den administrativa belastningen.

Digitala bedömningar bidrar till en betydande minskning av användningen av medicinska instrument och slitage av dessa, vilket i sin tur minskar behovet av både hantering och rengöring av dessa. Digitala bedömningar leder även till att förbrukningsmaterial inte behöver användas, samtidigt som att behovet av städning av behandlingsrum mellan bedömningarna saknas, vilket bidrar till en mer hållbar och resurseffektiv verksamhet.

Sammantaget bidrar dessa insatser till en mer resurseffektiv, hållbar och miljövänlig vårdverksamhet där digitalisering används som ett verktyg för att minska klimatpåverkan utan att kompromissa med vårdkvaliteten då forskning även visar att bedömningarna av brett har samma kvalitet oavsett om de sker fysiskt eller digitalt.

Insatsen har bidragit till flera aspekter av hållbar resursanvändning inom vår verksamhet. Genom att införa digitala visningar har vi minskat behovet av fysiska patientbesök, vilket resulterar i färre transporter och därmed en lägre energiförbrukning kopplat till resande.

Digitaliseringen har även lett till en mer effektiv användning av personalresurser genom att minska tid för resor, administration samt hantering av instrument och förbrukningsmaterial, vilket frigör tid för andra viktiga arbetsuppgifter och förbättrar arbetsflödet.

Andra insatser som verksamheten gör och som ingår i det stora hela i arbetsflöden:

- Digital avtryckstagning minskar användningen av traditionella avtrycksmaterial, som ofta är baserade på plast och kan innehålla kemikalier, vilket både minskar användningen av potentiellt skadliga ämnen och mängden avfall.
- Genom investering i ny teknologi, såsom vår bockningsmaskin (tillverka tandregleringsapparatur direkt på kliniken), kan vi tillverka apparatur på plats och därmed minska beroendet av externa leverantörer och transporter, vilket ytterligare främjar kretsloppslösningar och en mer hållbar materialanvändning.
- Vår framgång med digital avtryckstagning och lokal produktion av apparatur via bockningsmaskinen visar också hur teknisk innovation kan bidra till både miljöeffektivitet och förbättrad patientupplevelse. Dessa metoder är applicerbara inom flera verksamheter där man arbetar med patientnära behandlingar och specialistbedömningar.

Sammanfattningsvis bidrar våra insatser till en effektivare resursanvändning, minskad energiförbrukning och en minskad miljöpåverkan genom digitalisering och teknisk innovation.

Beskrivning av hur insatsen uppmuntrat och inspirerat andra till att agera med större miljöhänsyn och eller möjligheter till applicera insatsen inom flera verksamheter: Insatsen har fungerat som en förebild inom Folk tandvården och inspirerat flera andra verksamheter inom andra regioner att införa digitala lösningar för att minska miljöpåverkan. Genom att visa hur digitala visningar kan ersätta fysiska

besök och därmed minska transporter och resursanvändning, har vi öppnat dörren för liknande initiativ inom andra specialistområden och allmäntandvård.

På så sätt har vår insats bidragit till att skapa en kultur av miljöhänsyn och hållbar utveckling, som kan spridas och anpassas brett inom tandvården och även till andra vårdsektorer

Beskrivning av hur insatsen bidrar positivt till andra strategiska frågor som kvalitet, säkerhet, ekonomi, eller inom sociala aspekter som jämställdhet, barnperspektiv eller mångfald: Insatsen har integrerats på ett sätt som bidrar positivt till flera strategiska områden inom vår verksamhet. Genom digitaliseringen av visningar har vi förbättrat både kvalitet och patientsäkerhet genom mer precisa, tidsaktuella och konsekventa bedömningar. Detta minskar risken för felbedömningar och onödiga återbesök, vilket ökar effektiviteten och tryggheten för patienterna.

Ekonomiskt bidrar insatsen till kostnadsbesparingar genom minskade transporter, effektivare personalanvändning och minskade administrativa resurser. Detta frigör medel som kan användas till fortsatt utveckling och förbättring av vår vårdverksamhet.

Socialt främjar insatsen barnperspektivet genom att anpassa behandlingsprocessen efter barnens behov, exempelvis genom att minska antalet besök. Den digitala lösningen möjliggör även bättre tillgänglighet och jämställd vård, då patienter oavsett geografisk placering kan få likvärdig bedömning och behandling.

Processen har även genomgått en barnkonsekvensanalys inom Folk tandvården där olika artiklar i barnkonventionen tas i beaktande innan förändringen genomförs.

Sammanfattningsvis bidrar insatsen till en hållbar och inkluderande vård där kvalitet, säkerhet, ekonomi och sociala aspekter samverkar för bästa möjliga resultat för både patienter och verksamhet.

3. Amanda Larsson, Regionservice, Fastigheter, avd Teknik

Vem blir nominerad: Amanda Larsson, Område Fastigheter, avd Teknik

Den nominerade avdelningen nomineras av: Malin Eriksson, Miljöcontroller Regionservice

Kort generell beskrivning av personens uppdrag: Amanda arbetar som projektledare VVS.

Projektledare el- och VVS initierar beställning av upphandling hos Upphandlingsenheten vid rena el/tele- eller VVS-projekt samt deltar i referensgruppen vid dessa upphandlingar. Projektledare bistår även förvaltare med teknisk kompetens och underhållsplanering där framtidsfrågor som till exempel framtida teknik och energistrategier.

Beskrivning av det miljöförbättrande arbetet som nominerats samt hur insatsen bidragit till minskad energiförbrukning, minskad användning av farliga kemikalier, och eller främjande av förnybara råvaror/material:

I F-gasförordningen finns kommande förbud på att fylla på anläggningar med vissa köldmedier som har hög GWP (Global Warming Potential). CO2 har per definition en

global uppvärmningspotential på 1 oavsett tidsperiod, eftersom det är den gas som används som referens. Vissa köldmedier kan ha GWP upp mot 7390 (R14). Avdelning teknik har pga. kommande förbud genomfört ett förbättringsarbete gällande tekniska anvisningar och två st kylanläggningar är på gång nu. Amanda har under 2024 planerat arbetet och påbörjat byggnation av en koldioxidanläggning som levererar kyla till köket vid USÖ. Slutbesiktning har skett under 2025.

Insatsen bidrar till att verksamheten minskar sin klimatpåverkan.

Amanda har genom sitt projekt bidragit till en anläggning som drivs av ett köldmedium med betydligt lägre klimatpåverkan än flourerade köldmedium. Man har även eliminerat risk för spridning av PFAS som kan finnas i andra typer av köldmedium.

Beskrivning av hur insatsen uppmuntrat och inspirerat andra till att agera med större miljöhänsyn och eller möjligheter till applicera insatsen inom flera verksamheter: Externt regionalt nätverk var på plats och gjorde studiebesök i sept 2024. Besöket gav erfarenhetsöverföring och inspiration åt andra regioner som är intresserade av att övergå till naturliga köldmedier.

Beskrivning av hur insatsen bidrar positivt till andra strategiska frågor som kvalitet, säkerhet, ekonomi, eller inom sociala aspekter som jämställdhet, barnperspektiv eller mångfald: Insatsen har bidragit positivt till kvalitetsarbetet i.o.m att det pågår förbättringsarbete i tekniska anvisningar och att Region Örebro län fortsatt satsar på anläggningar med naturliga köldmedium.

4. Operationsavdelningen, Lindesbergs lasarett

Vem blir nominerad: Operationsavdelningen, Lindesbergs lasarett

Den nominerade avdelningen nomineras av: Zdenka Trlicik och Sasha Järlegard, Operationssjuksköterskor.

Kort generell beskrivning av avdelningens uppdrag: Operationsavdelningens uppdrag är att förmedla en god och säker operationssjukvård med fokus på patientens välmående samt individuella behov.

Beskrivning av det miljöförbättrande arbetet som nominerats samt hur insatsen bidragit till minskad energiförbrukning, minskad användning av farliga kemikalier, och eller främjande av förnybara råvaror/material: Miljöarbetet påbörjades under juni månad 2024 då avdelningen anslöt till ett pilotprojekt vid namn Zero- Waste-Vision. Ansvarigt miljöombud på operationsavdelningen förankrade upplägget med operations enhetschef samt chef för Transport- och logistikavdelningen på Lindesbergs lasarett, vilka försörjer sjukhuset med tjänster inom avfallshantering, detta för att optimera implementering av projektet i verksamheten. Medarbetare fick möjlighet att ta del av information och upplägg under ett följande arbetsplatsmöte, där

projektet presenterades i sin helhet och undervisade kring hantering och de fördelar som kunde förväntas av det arbete som skulle utföras framöver.

Pilotprojektet tog så fart under hösten 2024 och fortlöpte t.o.m. maj månad 2025 med återupptagning under hösten 2025. Uppehållet har gjort i samband med sommarsemestrar samt neddragen verksamhet där de operationer där dessa medicintekniska produkter tillika instrument ej används i samma utsträckning.

Projektet har som mål att förbättra den miljömässiga hållbarheten globalt genom Zero-Waste-Vision. Avsikten är att optimera avfallshanteringen av medicintekniska produkter på ett effektivt och miljömässigt tillvägagångssätt.

Avdelningens bidrag är att genom förbättrad avfallshandling med tillvaratagande och återvinning av plast och metall från kontaminerade/blodiga medicintekniska produkter bidra till ett mer hållbart tänkesätt kring hantering av förbrukat sjukhusmateriel och minska operationsavdelningens klimatpåverkan genom att begränsa utsläppet av bland annat koldioxid.

Genom att samla in förbrukade medicintekniska produkter så som arbetsinstrument för engångsbruk och sedan sända dessa produkter vidare i förseglade kärl för säker transport till återvinningsspecialister runt om i Europa. Återvinnsföretagen tillhandahåller service genom att rengöra, autoklavera och demontera instrumenten till deras ursprungliga beståndsdelar i plast och metall. Kvarvarande användbart material överlämnas för vidare distribution till företag och verksamheter där produkterna efterfrågas och kan omarbetas till nya artiklar, dock ej för bruk inom området för medicintekniska produkter.

Då det är vitt känt att sjukhusindustrin bidrar till stora mängder av bland annat koldioxidutsläpp kan i region Örebro län stoltsera med att vi varit först ut i Sverige att följa konceptet och visionen Zero-Waste med minskad klimat- och miljöpåverkan från svensk sjukhusverksamhet. Målet och drömmen är en nollvision med maximalt nyttjande av tillgångar gällande välfungerande avfallshandling inom svensk sjukvård. Tanken är att förbrukat materiel inom sjukhusets verksamhet tas omhand i största möjliga utsträckning för att på sådant vis lämna ett minimalt klimatavtryck och bidra till att på lång sikt förbättra de globala klimatförhållandena för kommande generationer.

Från och med oktober 2024 har verksamheten bidragit med 16st fyllda förvaringskärl, ytterliga 5st är i skrivande stund redo att transporteras vidare för återvinning * Beakta avbrott i verksamheten under sommarmånaderna. Inlämnat och återvunnet material uppgick i maj 2025 till 166kg, vilket motsvarar 494Kg CO₂e (sparad koldioxid) vilket kan jämföras med koldioxidutsläpp motsvarande 2,962km bilkörning.

Beskrivning av hur insatsen uppmuntrat och inspirerat andra till att agera med större miljöhänsyn och eller möjligheter till applicera insatsen inom flera verksamheter: Under den korta tid som vi på Operation i Lindesberg använt oss av metoden har vi sett ett stort engagemang och deltagande från såväl kollegor som enhetschefer där intresset finns för att vilja driva arbetet framåt. I och med att det endast är ett fåtal verksamheter i Europa som tillhandahåller denna form av tjänst så

ger det oss en unik möjlighet att bidra till detta arbete i sann pionjäranda med stora utvecklingsmöjligheter i framtiden.

Beskrivning av hur insatsen bidrar positivt till andra strategiska frågor som kvalitet, säkerhet, ekonomi, eller inom sociala aspekter som jämställdhet, barnperspektiv eller mångfald: Flera positiva aspekter kan ses efter införandet av ett system där ett mer klimatsmart tankemönster anammats, där vi tar tillvara förbrukat sjukvårdsmateriel och ger det nytt liv genom återbruk. Förtjänsten med klimatfördelar så som minskat utsläpp av bland annat koldioxid och vetskapen om att vi som verksamhet bidrar till en bättre miljö är bara det en vinning i sig själv och det gör även gott för själen.